

NAAR EEN DUURZAME STAD

INSPIRATIE VOOR BELEIDSMAKERS OVER
HARELBEKE MET FOCUS OP 2040

Mentale
SDG-check in

Geachte beleidsmakers,

We nodigen jullie hartelijk uit om deze inspiratienota te omarmen om het toekomstig beleid van de stad vorm te geven. Deze nota is niet gelinkt aan het huidige strategisch meerjarenplan, het is een inspiratiedocument dat vanuit de administratie is opgemaakt, met focus op de toekomst van Harelbeke. In vijf hoofdstukken, gelieerd aan de SDGs (de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN), schetsen we de grote maatschappelijke uitdagingen en hoe we die kunnen omzetten in opportuniteiten om van onze stad een aangename plaats te maken voor onze ondernemers en bezoekers **en een echte thuis** voor onze inwoners. We willen hierbij inzetten op nieuwe manieren om de stad **samen met de stakeholders** vorm te geven.

In de schoot van Leiedal werd afgelopen anderhalf jaar een traject gelopen met Scopernia, waarbij maatschappelijke trends werden gedetecteerd en benoemd samen met de impact die ze hebben op steden en gemeenten. Anders dan de aanloop naar het huidige meerjarenplan is dat we sinds 2020 een aantal fundamentele mondiale crises hebben doorgemaakt en die zorgden voor grote verschuivingen. Er was de covid-pandemie, een oorlog die zich in Europa ontplooit, een ongeziene energiecrisis, de gevolgen van de klimaatverandering die ook hier echt voelbaar zijn geworden... Stuk voor stuk hadden die gebeurtenissen een impact op de mensen, op onze inwoners. We moeten nu in actie komen om de **uitdagingen voor onze stad om te zetten in kansen**. We gaan hier uiteraard niet over één nacht ijs, maar toch dringt de tijd en moeten we bij wijze van spreken morgen starten om de uitdagingen vanuit het lokaal bestuur op een constructieve manier aan te pakken.

WELKE STAD WILLEN WE MORGEN ZIJN?

De cruciale vraag die we hierbij aan de politici van morgen willen stellen, is de volgende: "Hoe willen we ons als Harelbeke profileren? Welke stad willen we morgen zijn?". Welke échte troeven hebben we, en hoe kunnen we die beter in de verf zetten?

Daarom deze inspiratienota, waarin we vanuit de maatschappelijke en mondiale uitdagingen een toekomstbeeld van een duurzame stad Harelbeke schetsen. Een beeld dat ook voor Harelbeke, met focus op 2040, realiteit kan worden.

PEOPLE

WE LATEN
NIEMAND ACHTER

01 MAATSCHAPPEIJKE UITDAGING

A world of divide

Na de verschillende mondiale crises lijkt de economie zich te herstellen voor wie het al goed heeft, maar wordt de kloof met wie achterblijft groter. We zien een kloof die groeit en verdiept, tussen rijk en arm, opgenomen en uitgesloten, verbonden en geïsoleerd, jong en oud, De maatschappij heeft te kampen met **verdeeldheid of polarisatie**.

De toenemende armoedekloof zal een grote impact hebben op onze **sociale dienstverlening**. De impact is nu al duidelijk voelbaar. Uit de recente cijfers van de gemeente-stadsmonitor blijkt dat Harelbekenaars meer betalingsmoeilijkheden hebben op vlak van wonen, voeding, zorg, opvang, energie en telecommunicatie in vergelijking met het gemiddelde van Vlaanderen.

We stellen vast dat **de bevolking verder veroudert** en die trend zal de komende tijd niet keren. De projectie van de verhouding tussen de leeftijdsgroep van ouderen (vergrijsde bevolking, 65 jaar en ouder) en de bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar) vertoont een ongunstige evolutie. Op basis van prognoses van Agentschap Binnenlands bestuur zien we dat de “grijze druk” stijgt van 35,95% in 2021 naar bijna 45% in 2030.

De projectie gaat uit van 47,9% tegen 2040. Dit heeft impact op het beleid dat we voeren, zowel op vlak van ruimtelijke ordening, vrijwilligers, sport en vrijetijdsbeleving als op onze globale dienstverlening en die van het zorgbedrijf.

02 CALL TO ACTION

We moeten ons als beleidsmakers, als stakeholders en als inwoners van de stad van de toekomst de vraag stellen hoe we deze kloof kunnen overbruggen? Hoe kunnen we een stad bouwen die inclusief en divers is? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen toegang heeft tot de kansen en middelen die de stad biedt? Hoe kunnen we het gevoel van verbondenheid en solidariteit onder de burgers bevorderen?

03 VOOR HARELBEKE

Als we een stad willen zijn waar plaats is voor iedereen, moet het principe **Leave no one behind** de basis zijn voor alle beleidsbeslissingen. We streven naar gelijkwaardige kansen in elke beslissing die we nemen en hebben daarbij extra aandacht voor mensen die kwetsbaar zijn.

Het beleid heeft al invloed op onze jongste burgers. Het **Huis van het Kind** is niet alleen de drijvende kracht achter kwalitatieve en voldoende kinderopvang op maat voor elk kind in Harelbeke, maar ook voor **buitenschoolse opvang en activiteiten**. Door de samenwerking van het lokaal bestuur, scholen, opvanginitiatieven, sport, cultuur, en meer, streven we naar een passend aanbod voor elk kind.

De brede school, met zijn groene omgeving, flexibele opvang, leuke activiteiten, wordt een tweede warme thuis voor het kind. Er is bijzondere aandacht voor sterk basisonderwijs met extra leer- en ontwikkelkansen.

Door samenwerking met onder andere de bibliotheek, sportdienst en cultuur, ... schrijven we een verhaal dat de ontwikkeling van de kinderen ten goede komt. Er wordt onderzocht hoe tegemoet te komen aan de nood aan zwembadwater voor het schoolzwemmen, zodat alle kinderen zwemlessen kunnen volgen.

De school draagt bij tot een warme buurtgemeenschap. In Hulste wordt een **school van de toekomst** gebouwd die hiervoor model staat.

De coronapandemie heeft op veel kinderen en jongeren een wezenlijke impact gehad. Het welbevinden van kinderen en jongeren staat sterk onder druk. Als stad willen we verder inzetten op een laagdrempelig en preventief welzijnsbeleid.

Een jeugdwelzijnsbeleid is in de maak dat via 'Overkop hotspot' alle welzijns- en vrijetijdspartners met elkaar zal verbinden. Als stad willen we gaan voor het label 'Kind- en jongerenvriendelijke stad', een goede toets voor een open, warme, toegankelijke en duurzame stad.

We zetten verder in op het UiTPAS-verhaal, waarbij we hopen elke vrijetijdsaanbieder mee te trekken. Binnen het vrijetijdsbeleid wordt boetenvrij ontlenen onderzocht. We willen kinderen en jongeren uit kwetsbare gezinnen actief betrekken bij het kunst- en cultuurbeleid via sociaal-artistieke projecten.

De verouderende bevolking zal impact hebben op verschillende beleidsdomeinen van het lokaal bestuur. Ook voor hen willen we een geïntegreerd welzijnsbeleid uitwerken in samenspraak met het Zorgbedrijf.

Omdat wonen een fundamenteel mensenrecht is, willen we mensen verzekeren van **(betaalbare) huisvesting**. Elke inwoner in onze stad moet toegang hebben tot veilige, kwalitatieve en betaalbare huisvesting.

We verhogen de **verbondenheid in de buurt**. Het opbouwen van een sterk gemeenschapsgevoel begint op wijkniveau, in onze buurten. We versterken de netwerken en de samenhang binnen de wijken. We faciliteren ontmoeting en dit gaat gepaard met een **goede inrichting van de publieke ruimtes**, waar alle generaties zich thuis voelen. Het ontwerp van parken, straten en pleinen nodigt onze inwoners uit om zich buitenshuis te begeven en elkaar te ontmoeten.

Harelbeke is divers en we zien die diversiteit als onze kracht. We kijken met open geest naar alle mensen, ongeacht sociale afkomst, rijkdom of culturele achtergrond. We bevorderen inclusie waardoor iedereen zich thuis voelt in Harelbeke. We beschikken vandaag al over een gezond en bruisend verenigingsleven dat onze stad verrijkt. We kunnen deze **gemeenschapshubs verder ondersteunen** om zo het DNA van onze stad verder te versterken.

DIVERSITEIT ALS ONZE KRACHT

PROSPERITY

WE VERHOGEN DE
LEVENSKWALITEIT VAN
BURGERS

01 MAATSCHAPPELIJKE UITDAGING

A Glocal World

De stad van de toekomst is een stad die lokaal is, globaal en lokaal tegelijk. Het is een stad die zich bewust is van haar onderlinge afhankelijkheid en verbondenheid met de rest van de wereld, maar ook van haar eigen identiteit. Een stad die open-minded is, maar ook geworteld en authentiek.

De mondiale crises wogen niet alleen op de ongelijkheid tussen mensen, ze hadden ook een heel grote impact op hoe we willen **wonen, werken en ons verplaatsen**. Dit zorgt voor een evolutie waarbij gezocht wordt naar de juiste mix van wonen, werken, onderwijs, winkelen en ontspannen op dezelfde plek.

We moeten fundamenteel heroverwegen hoe we met onze omgeving omgaan en tegelijk streven naar een geïntegreerd, lokaal gericht bestaan.

Deze fundamentele switch naar nabijheid van functies kan ook een revolutie betekenen voor de mobiliteit in Harelbeke.

Tijdens de Covid-crisis heeft e-commerce aanzienlijk aan populariteit gewonnen, waardoor de druk op lokale handelaren nog verder is toegenomen. Deze uitdagingen hebben geleid tot **zorgen over de toekomst van onze stads- en dorpskernen**, waar de **lokale handel een essentiële rol** speelt.. Het valt op dat we wel een opleving zien van korte keten initiatieven. Mensen lijken steeds meer de waarde te erkennen van lokale producten en directe verbindingen met producenten. Deze initiatieven dragen niet alleen bij aan de ondersteuning van lokale economieën, maar versterken ook het gevoel van gemeenschap en duurzaamheid. We schommelen tussen enerzijds welvaart dankzij de globalisering en anderzijds de noodzaak om ons terug te plooiën op onze eigen omgeving.

02 CALL TO ACTION

Hoe maken we van de stad een plek waar mensen op een duurzame en tevreden manier kunnen werken, wonen en bewegen? Hoe zorgen we dat nieuwe initiatieven in onze lokale economie een plaats krijgen naast de traditionele oplossingen?

03 VOOR HARELBEKE

De stad speelt vandaag al goed in op de troeven die we hebben. En dat is belangrijk, want zowel grote bedrijven als kleinere KMO's zorgen voor nabije tewerkstelling voor onze inwoners. Werk biedt een vast inkomen aan onze inwoners en vervolgens ook structuur en zekerheid. De aanwezigheid van (nieuwe) handels- en horecazaken zorgt dat mensen **kunnen voorzien in hun basisbehoeften**.

Dit kan een criterium zijn voor nieuwe inwoners om voor Harelbeke te kiezen. Het is belangrijk dat we die handel en horeca blijven ondersteunen en aantrekken.

Maar we staan als stad ook voor uitdagingen. De retail heeft het steeds moeilijker waardoor klassieke modellen onder druk komen te staan.

Een **kernwinkelgebied moet een verweving** worden van verschillende activiteiten: handel, horeca, openbare diensten, ambachten, dienstverlening. Die goeie mix vinden, wordt in de komende jaren een grote uitdaging. We zetten al de eerste stappen met de integratie van de lokale politiediensten in ons kernwinkelgebied.

Klanten gaan steeds meer op zoek naar **beleving**. We zien nieuwe, innovatieve activiteiten ontstaan waar we als lokaal bestuur moeten durven op inzetten. We moeten actief nieuwe concepten aantrekken en bestaande handels- en horecazaken ondersteunen om hun winkelconcept aan te passen aan de steeds sneller veranderende maatschappelijke trends. KMO's en industriële bedrijven verdienen onze ondersteuning in hun **zoektocht naar geschikte ruimte**. Zo krijgen ze alle kansen zich verder te ontwikkelen en werkgelegenheid voor de bevolking te creëren.

Inwoners ervaren hun buurt als een **'15 minuten'-omgeving**. In dat concept bevinden alle essentiële voorzieningen en diensten (werk, onderwijs, winkelen, zorg, groen en vrije tijd) zich binnen 15 minuten lopen of fietsen van iemands huis. Harelbeke scoort hier door zijn centrumfunctie al goed in, maar we zijn er ons te weinig van bewust. We moeten hier meer op inzetten.

Het '15 minuten-principe' heeft eveneens tot doel de behoefte aan auto's te verminderen en duurzame vervoerswijzen (zoals gebruik van openbaar vervoer, lopen en fietsen) te bevorderen. Zo geven we de **modal shift** een duwtje in de rug. Doordat mensen meer gebruik maken van de fiets of zich te voet verplaatsen, vlot het verkeer beter, wat ten goede komt aan de luchtkwaliteit, wat op zijn beurt effect heeft op de gezondheid van onze inwoners. Het uitdragen van het '15 minuten-principe' kan op verschillende domeinen een grote win zijn voor Harelbeke.

HET UITDRAGEN VAN HET '15 MINUTEN-PRINCIPE' KAN OP VERSCHILLENDE DOMEINEN EEN GROTE WIN ZIJN VOOR HARELBEKE.

Het debat kan gevoerd worden of we bereid zijn **om Harelbeke niet langer als doorrijstad** te beschouwen en beleving voorrang geven op harde mobiliteit. De aanleg van de N36 samen met de aanwezigheid van de R8 en de N50 geeft ons de kans harde weggebruikers rond onze stad te laten rijden en alleen nog het noodzakelijk verkeer in ons centrum toe te laten. Deze piste opent ook de vraag of er een knip kan gemaakt worden ter hoogte van de markt. Dit zou een enorme meerwaarde kunnen opleveren voor de leefbaarheid van de stad. Het organiseren van de wekelijkse donderdagmarkt op de N43 zou een goede testcase kunnen zijn. Ook evenementen zouden daar kunnen plaatsvinden.

Het centrum van de stad blijft uiteraard met de wagen bereikbaar, maar we streven naar minder doorrijverkeer doorheen het centrum.

We maken het centrum van de stad bereikbaar door extra in te zetten op openbaar vervoer. We expliciteren de stationsstraat als corridor tussen de markt en het station. We voorzien de stationsomgeving met een **hoppinpunt**. En we onderzoeken of mobiliteit over de Leie haalbare kaart is, eventueel in samenwerking met buurgemeenten, binnen een proefproject.

Het ruimtelijk ontwerp van het centrum van de stad kan een inspiratie zijn voor de andere buurten van de stad. Doorslaggevend in het idee van de '15 minuten-omgeving' is het **ruimtelijk ontwerp van de buurten**. Voor alles moeten mensen zich makkelijk en aangenaam kunnen verplaatsen te voet of met de fiets. Dit impliceert goede voetpaden, goede fietspaden en voldoende groen in de buurten. Die ingrepen maken het aangenaam en veilig om zich te verplaatsen. Als stad moeten we omdenken en kijken naar de noden op buurtniveau en daar onze dienstverlening op enten.

We moeten verschillende kaarten op elkaar leggen om buurt per buurt na te gaan hoe we die kunnen versterken. Op ruimtelijk gebied zal het beleidsplan ruimte zicht geven waar we nog kunnen bouwen en waar niet in relatie tot de ruimte die we aan het water moeten overlaten. Het groenplan en het bekenlandschap geven zicht op de ruimte voor groen, natuur, water en trage wegen. De visienota op lokale economie geeft aan waar we de accenten leggen op vlak van lokale handel in kernwinkelgebieden.

Heel specifiek stellen zich concrete uitdagingen op de wijken het Eiland en het Ooste met de economische herinvulling van de site Bomarbre-Corex. Duidelijke visies daarover moeten leiden tot een duurzame en kwalitatieve invulling van deze buurten.

PLANET

WE BESCHERMEN DE
PLANEET VOOR
TOEKOMSTIGE GENERATIES

01 MAATSCHAPPELIJKE UITDAGING

A Sustainable Future

Sinds de overstromingen in Wallonië in 2021, waarbij 41 mensen het leven lieten, is de **klimaatverandering** ook nadrukkelijk tastbaar bij ons. Maar de dodelijke impact van hitteperiodes is vaak minder zichtbaar. Hogere temperaturen zorgen voor hogere sterfte bij bejaarden, mensen met ademhalingsproblemen hart- en vaatziekten en kinderen jonger dan 4 jaar. De blootstelling aan hitte maakt veel meer slachtoffers, maar blijft vaker onder de radar. Het is vooral in de steden dat mensen bloot staan aan hittestress. Door de blokkering van wind en het vasthouden van warmte in beton, asfalt en stenen worden zogenaamde hitte-eilanden gecreëerd en daardoor kan het in steden veel warmer worden dan in omliggende gebieden. We staan met zijn allen voor een grote uitdaging om ons aan te passen aan de gevolgen van de klimaatverandering. Naast de **mitigatie** (verminderen van CO₂-uitstoot) kunnen we niet meer voorbij de nood aan **adaptieve** maatregelen.

We moeten steeds meer anticiperen op frequentere en intensere hittegolven, veranderingen in neerslag patronen en een stijgende zeespiegel.

Om de gevolgen van klimaatverandering te verzachten, is het essentieel om de uitstoot van broeikasgassen door menselijke activiteiten, zoals de verbranding van fossiele brandstoffen voor energie, transport en industrie, terug te dringen.

Daarnaast moeten we ook op andere vlakken, zoals afval (strijd tegen zwerfvuil en sluikstort, selecteren van afvalstromen), integraal waterbeheer, beperken van luchtverontreiniging, ...) via innovatieve trajecten een hogere graad van duurzaamheid proberen te bereiken.

Naast de klimaatcrisis kent ook de **biodiversiteit** een zware terugval. Het verlies aan biodiversiteit wordt mee veroorzaakt door de impact van vervuiling, vernietiging van habitats, de verspreiding van invasieve exoten en de overexploitatie van de natuur.

Om het tij te keren moeten we in onze lokale beleidskaders het belang van '**rightholders**' durven te erkennen. Bedrijven werken met 'aandeelhouders' (shareholders), wij kennen de werking met 'belanghebbenden' (stakeholders). Deze zijn echter exclusief op de mens gericht. De 'rechtenhouder' (rightholder)-benadering daagt ons ook uit om de gevolgen voor andere levensvormen dan 'mens' mee in beoordeling te nemen.

02 CALL TO ACTION

Hoe zorgen we er voor dat we als lokaal bestuur een voorbeeldrol spelen? Hoe inspireren we en overtuigen we burgers om hun eigen gedrag duurzaam te maken?

03 VOOR HARELBEKE

We proberen de impact van onze voetafdruk te beperken door verder te investeren in **energietransitie (mitigatie)**. We faciliteren een versnelde elektrificatie van het wagenpark in de stad door te voorzien in een ambitieuzere uitrol van laadpalen.

De verdere ontwikkeling van het warmtenet is hierin een belangrijke pijler. Het hergebruiken van restwarmte van IMOG is een best practice van **circulariteit**. We onderzoeken op welke domeinen we hier nog het verschil kunnen maken. Het idee kan in duurzaam bouwen doorgetrokken worden. En los van hergebruik van materialen, kunnen we ons patrimonium ook duurzamer inzetten door **multifunctioneel gebruik**. De oppervlakte is te schaars en het materiaal te duur om voor elke functie aparte gebouwen te voorzien. In die zin moeten we ook proactief omgaan met de nabestemming van kerken.

In onze stadsontwerpen creëren we **ruimtes en structuren die bestand zijn tegen extreme weersomstandigheden, stijgende temperaturen en andere vormen van klimaatverandering (adaptatie)**.

We kunnen dit doen door heraanleg van pleinen en overvloedige verharding op grote schaal te verwijderen. Ook de burger draagt hierin een verantwoordelijkheid. Hitte-eilanden tegengaan is een én-én verhaal voor overheid en burger. We voorzien **voldoende groen en natuurlijke omgevingen** in de stad, om de biodiversiteit te herstellen en behouden.

Concrete projecten die voor de stad hiertoe een bijdrage kunnen leveren zijn de herbestemming en inrichting van het Moleneiland, het natuurinclusief openleggen

van de Gaverbeek in de Collegewijk, het uitwerken en realiseren van het 'Harelbeken'-project uit het Groenplan, het realiseren van het goedgekeurde natuurinrichtingsproject 'Riverherstel Leie' en de vergroening van het Marktpllein.

Daarnaast willen we effectief werk maken van **integraal waterbeheer**. Zeer vaak werd 'water' door lokale besturen enkel benaderd vanuit het oogpunt 'kwantitatief waterbeheer' en werd gezocht naar versnelde afvoer. De voorbije jaren is duidelijk gebleken dat deze benaderingen aan zijn limieten is gekomen en dat we water letterlijk en figuurlijk de ruimte moeten geven die het opeist. We geven water in de stad een prominente plaats en integreren water in het stadsontwerp. We hebben de Leie in het centrum van de stad, het kanaal Bossuit-Kortrijk, de Gavers en een uitgebreid stelsel van beken en we zorgen voor

VOLDOENDE GROEN BLAUWE DOORADERING

in de rest van het grondgebied. In functie van die groen blauwe dooradering zijn verschillende projecten opgestart. Er is het beekproject op de vrijetijdssite Bavikhove en het bekenproject in Hulste centrum. De realisatie van deze projecten in de volgende legislatuur zijn belangrijke stapstenen om de leefomgeving van mens en dier aangenaamer te maken in de stad. Ook de integrale waterrichtlijn (aanleg gescheiden riolering) zien we als kans om bij de heraanleg van straten als de Zuidstraat, Treurnietstraat, Steenbrugstraat, Zandberg, Kuurnsestraat, Tweede Aardstraat, ... de kans te grijpen het nieuwe ontwerp multifunctioneel in te richten.

PUBLIC SERVICES

WE EVOLUEREN NAAR EEN
FLEXIBELE, OPEN, EXTERN
GERICHTE, EN INNOVATIEVE
ORGANISATIE

01 MAATSCHAPPELIJKE UITDAGING

Dalende slagkracht voor steden en gemeenten

De grote transitie die hiervoor worden beschreven, zullen van de stad extra innovatieve inspanningen vragen. Maar lokale besturen worden geconfronteerd met **financiële uitdagingen**. De inflatiecijfers van de laatste jaren zijn indrukwekkend en hebben een grote financiële impact voor lokale besturen. Ook het ontbreken van geschikte profielen is een uitdaging, die versterkt wordt door schaarste op de arbeidsmarkt en die zich vertaalt naar een ware **'war on talent'**.

Het mag duidelijk zijn dat we nooit starten van een blanco blad om naar de toekomst te kijken. We moeten ons organiseren om de uitdagingen aan te pakken, maar onze bestaande werking is uiteraard het vertrekpunt. Als we de kwaliteit van onze organisatie willen garanderen, is het nodig om ons kapitaal als een goede huisvader te bewaken.

02 CALL TO ACTION

Hoe blijven we als lokaal bestuur een aantrekkelijke werkgever in een periode van war on talent? Hoe bieden we het hoofd aan de financiële uitdagingen waar we voor staan?

03 VOOR HARELBEKE

Om de bestaande dienstverlening, zonder de bijkomende uitdagingen, verder te zetten, moeten we onvermijdelijk rekening houden met **steeds hogere kosten op vlak van personeel, energie, bijdragen aan externe structuren als hulpverleningszones, zorgbedrijf, afval- en andere intercommunales**.

We moeten overwogen beslissingen nemen om een duurzaam financieel beleid te handhaven. Er zal een evenwicht moeten zijn tussen de stijgende verwachtingen en taken die vanuit hogere overheden worden gedelegeerd en de dalende middelen die ter beschikking zijn. We hebben **sterke bestuursorganen** nodig, die de juiste beslissingen kunnen nemen. We zetten de juiste mensen en middelen in om onze doelstellingen te bereiken, zowel ambtelijk als politiek. Er moeten duidelijke beleidskeuzes gemaakt worden, waarbij dan ook wordt aangegeven wat we niet meer doen als lokaal bestuur. Het kerntakendebat moet gevoerd worden.

We moeten daarenboven **proactief investeren in ons patrimonium** om ervoor te zorgen dat de komende legislaturen niet bezwaard worden met onnodige reparatiekosten. Het vastgoedplan SURE2050 wordt momenteel geactualiseerd om een realistisch investeringsprogramma op te maken, zodat onze gebouwen tegen 2050 klimaatneutraal zijn. **De opgestarte projecten, zoals VT2035 met site De Mol en de toekomstvisie voor de cultuursite zijn hierin prioritair.** We beseffen dat deze projecten niet afgerond zullen zijn op het eind van komende legislatuur, maar er kunnen belangrijke stappen gezet worden in de verdere uitwerking.

04 MAATSCHAPPELIJKE UITDAGING

A Digital Future

De covid-pandemie zorgde voor een enorme digitale versnelling. Die versnelde digitale transformatie drijft lokale besturen naar een **versterkte digitale operationele werking** en een krachtige hybride dienstverlening.

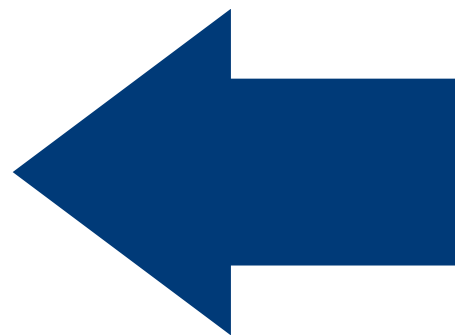
Maar de digitale oplossingen zijn ook essentieel om de **maatschappelijke transitie mogelijk te maken op vlak van klimaat, energie, mobiliteit,...** Hier schuilt een andere uitdaging om de hoek, namelijk die van de **digitale ongelijkheid**.

05 CALL TO ACTION

Hoe benutten we het potentieel en de mogelijkheden van digitale transformatie optimaal, met als doel een warme, toegankelijke en lokale dienstverlening te verankeren? Hoe kunnen we onze burgers die minder digitaal vaardig zijn zo goed mogelijk meenemen in het verhaal van digitalisering?

06 VOOR HARELBEKE

In onze dienstverlening blijft het interpersoonlijk contact even belangrijk als het digitaal aanbieden van onze producten. Sommige burgers verwachten een 24/7-dienstverlening en snelle aflevering van documenten en attesten. Soms is de vraag complex en is het beter een afspraak te maken in het stadhuis. Een deel van de bevolking is digitaal minder sterk en vindt moeilijk zijn weg in digitale processen. **E-inclusie** blijft een belangrijk aandachtspunt. Als stad willen we investeren in projecten als Samen Digitaal en via het digipunt de burgers versterken en ondersteunen in het ontwikkelen van hun digitale vaardigheden. We willen hen leren omgaan met digitale tools als ITSME, eLoket, eBox, Maar we willen ook de digital natives niet uitsluiten. Dus streven we ernaar om **zo veel mogelijk dienstverlening digitaal aan te bieden**. We vertrekken hierbij vanuit de customer journey, de klantenreis, waarbij we alle contactpunten en interacties tussen het lokaal bestuur en de burger in kaart brengen

en - waar mogelijk - verbeteren om de klanttevredenheid te verhogen. Sterk vereenvoudigde processen komen beide doelgroepen ten goede.

Maar daar mag de ambitie niet stoppen. De meest inclusieve vorm van dienstverlening is uiteraard de **automatische dienstverlening**. We streven naar automatische rechtentoekenning binnen bijvoorbeeld de sociale dienst en we organiseren ons premiebeleid op die manier.

PROACTIEVE DIENSTVERLENING IS ONS STREEFDOEL

Het initiatief mag vanuit de stad komen. Naar aanleiding van een geboorte kunnen we burgers op de hoogte brengen van het bestaan van een luierpremie en van het belang om tijdig te zorgen voor kinderopvang als die nodig is. Beter vergiffenis vragen voor een overbodig contact, dan toestemming vragen voor elk mogelijk contact met de burger.

Om tot proactieve dienstverlening te kunnen komen, moet de basis goed zitten. We versterken de verdere samenwerking met de **hogere overheden**. Bestaande instrumenten als ITSME, eBox, mijn burgerprofiel, ... hebben al hun nut bewezen. We gaan aan de slag met de tools en generieke bouwstenen die voorhanden zijn, zoals het loket voor ondernemers en het verenigingsloket. Samenwerking tussen alle overheidsdiensten moet zorgen voor een vereenvoudiging van de diverse rechtentoekenningen. We blijven positief-kritisch over dienstverleningsprocessen waar lokale besturen de speelbal lijken te zijn van de versnippering van bevoegdheden bij de hogere overheden en lobbyen samen met andere besturen (onder de koepel van VVSG) om zaken te veranderen waar de maatschappelijke kost aanzienlijk verminderd zou kunnen worden (b.v. het afleveren van een rijbewijs).

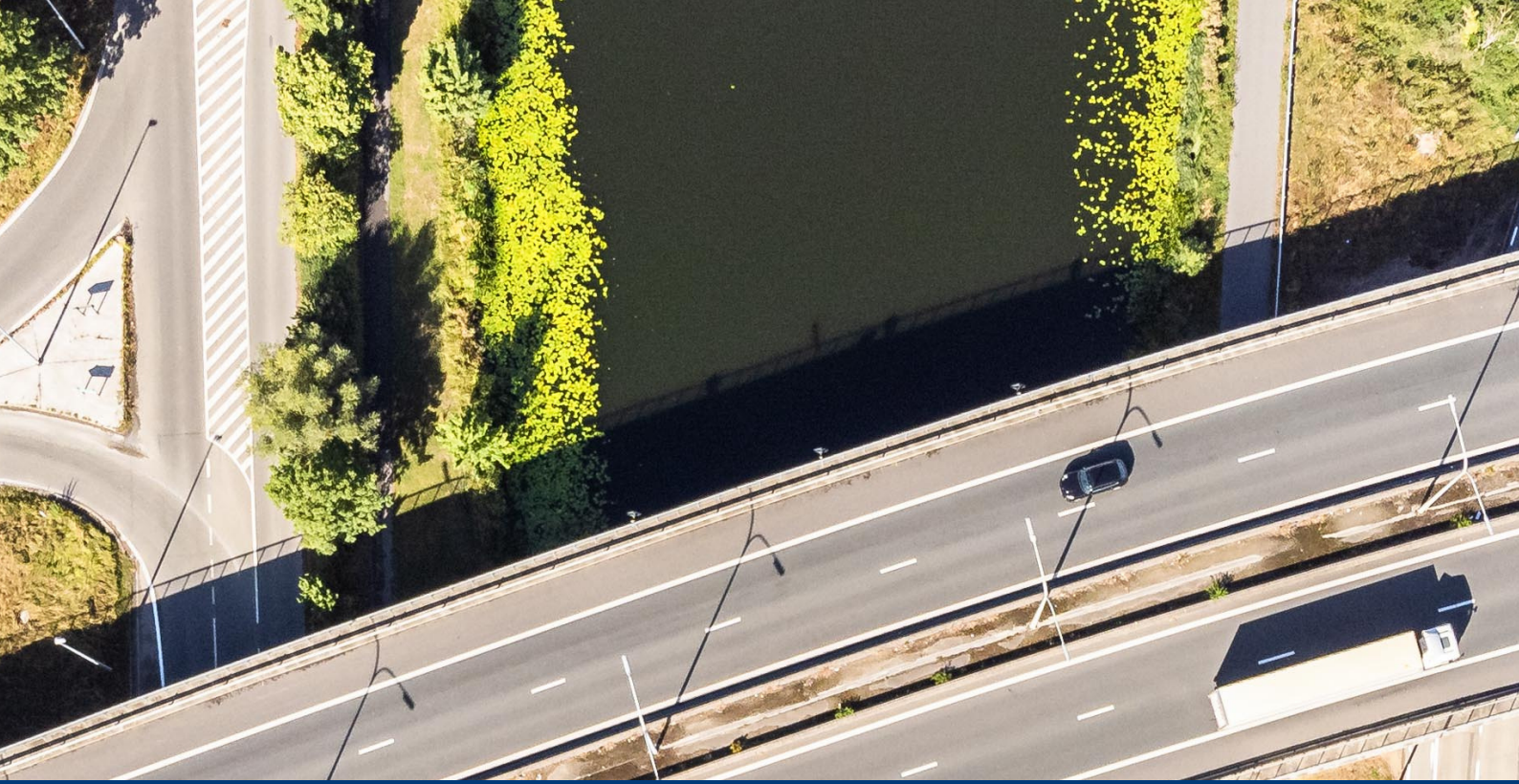
De stad is een early adopter in het gebruik van **artificiële intelligentie** en **andere geavanceerde technologieën**. Als dit binnen een juist kader gebruikt wordt, kan het de operationele werking enorm versterken. We moeten de kracht zien van AI zien en er niet bang voor zijn. We merken vandaag dat het gebruik van AI in ondersteuning van onze softwaretoepassingen een heel grote stap vooruit is. Maar we moeten er voor zorgen dat deze technologieën op ethisch en verantwoorde wijze worden gebruikt.

Met de toenemende digitalisering moet er extra aandacht gaan naar de bescherming van persoonsgegevens en het waarborgen van cyberveiligheid om de privacy van burgers te beschermen.

Als lokaal bestuur beschikken we over een berg **data die ons beleid sterker kan maken**. Ook hier moeten we ons de vraag stellen welke data relevant zijn voor het lokaal bestuur. Waarmee kunnen we impact genereren en welke data zijn hiervoor nodig?

Deze evoluties hebben impact op het **HR-beleid** van Harelbeke. Enerzijds op het rekruteringsbeleid, anderzijds op het versterken van de digitale vaardigheden van de medewerkers en op de samenstelling van de dienst IT.

Op het vlak van communicatie vereist de snelle ontwikkeling van digitale technologieën continue **aanpassingen in communicatiestrategieën**. Harelbeke moet zijn dienstverlening en communicatiekanalen digitaliseren om te voldoen aan de behoeften en verwachtingen van burgers. Daarnaast moet communicatie altijd inclusief zijn en een divers publiek bereiken. Ook niet-Nederlands-sprekenden, laaggeletterden, ouderen en mensen met een handicap hebben recht op informatie en dienstverlening. In een wereld met steeds meer desinformatie en 'fake news' moeten we als stad zorgen voor accurate en betrouwbare informatie aan burgers, vooral in tijden van crisis of rond gevoelige thema's. Los van de digitale transformatie moet betrokkenheid en participatie van burgers verder gestimuleerd worden. We willen werk maken van actieve burgerparticipatie in lokale besluitvormingsprocessen en kanalen creëren voor tweerichtingscommunicatie. Op het vlak van interne werking zorgen we voor betere interne communicatie en samenwerking tussen verschillende afdelingen in onze organisatie om een coherente en efficiënte dienstverlening te waarborgen.

PARTNERSHIPS

**WE ZOEKEN PARTNERS
OM DOELSTELLINGEN
TE BEREIKEN**

We staan niet alleen om al deze uitdagingen het hoofd te bieden. Per uitdaging moeten we kijken wie onze belangrijkste stakeholders zijn en die bij ons beleid betrekken. Het verder versterken van de samenwerking tussen de regionale actoren onderling, maar ook met lokale actoren kan de regio verder ten goede komen.

Een belangrijke partner in het handhaven en waarborgen van de veiligheid van onze burgers is uiteraard **PZ Gavers**. We onderhouden een goede samenwerking en streven samen naar een geïntegreerd veiligheidsbeleid. Politiezone Gavers werkt aan excellente politiezorg als onderdeel van de integrale veiligheidszorg. De uitdagingen op vlak van veiligheid voor Harelbeke zijn een duidelijke toename van geweld tegen politie, ook binnen onze politiezone; een exponentiële toename van cyber- en informatica-criminaliteit; een sterke toename van de dossiers 'jeugd & gezin', concreet gaat dit over problematische opvoedingssituaties; een sterke toename aan seksuele en zedenmisdrijven; een blijvend (te) hoog aantal aan verkeersongevallen met lichamelijk letsel, waarbij het noodzakelijk is om oog te hebben voor de zwakke weggebruiker en in het bijzonder de fietser enerzijds en anderzijds ook voor de potentiële oorzaken: snelheid en alcohol & drugs in het verkeer; verdere uitbreiding van de Provinciaal domein 'De Gavers', die een impact zal hebben op de veiligheidszorg; de diverser wordende bevolking van Harelbeke en Deerlijk; de stijging jaar na jaar van het aantal evenementen; de precaire toestand van het financieringsmodel van de (lokale) politie en intern een toenemende vraag naar deeltijds werken.

Er werd al verwezen naar een aantal uitdagingen die ook een impact zullen hebben op het **Zorgbedrijf**. De bevolking die verder verouderd, de infrastructurele uitdagingen in Ceder aan de Leie, dit samen met de dalende slagkracht en war on talent.

Ook hier zullen we de krachten moeten bundelen om de keuzes die we maken op een goede manier te volbrengen om de burgers de passende zorg te kunnen aanbieden.

Door intergemeentelijk de krachten te bundelen om efficiënter en effectiever onze doelen te bereiken, kunnen we schaalvoordelen creëren. Een mooi voorbeeld van intergemeentelijke samenwerking is Shift, het regionaal project dat de digitale transformatie van de regio versterkt. Door de krachten te bundelen, hebben we een breder scala aan gespecialiseerde IT-profielen ter beschikking, krijgen de medewerkers de nodige skills en vaardigheden om zich verder digitaal te ontwikkelen in hun job en in hun relatie met de burger. We gaan op zoek naar **structurele verankering van het project Shift** in de regio om onze organisatie nog performanter en klantgerichter te maken.

WE HEBBEN UITERAARD NOG STERKE PARTNERS IN DE REGIO DIE OP ANDERE THEMA'S WERKEN.

We geloven in die samenwerkingsverbanden en willen deze partnerschappen in de toekomst verder behouden en nog versterken. Voorbeelden van dergelijke partnerorganisaties zijn IMOG, W13, Leiedal, Zuid-West, ... Het is belangrijk om elkaars doelstellingen te kennen en te begrijpen, om ze samen te kunnen realiseren.

We moeten expertise van partnerorganisaties durven gebruiken om onze stad beter te maken. Die kunnen we ook vinden op de **private markt**. We beschikken over sterke private partners op ons grondgebied die met hun expertise onze werking als lokaal bestuur beter kunnen maken. En voor gespecialiseerde kennis, moeten we uiteraard ook durven investeren met private partners om onze doelstellingen te bereiken.

CONCLUSIE

Het doel van een goed werkend lokaal bestuur is **om te evolueren naar een steeds betere stad, waar mensen zich thuis voelen, waar we niemand achterlaten**. Dat laatste is meteen ook de baseline van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. We houden de focus breed en zetten in op alle aspecten van duurzaamheid waar we als stad een impact op hebben.

In deze inspiratienota zijn veel uitdagingen benoemd en worden concrete projecten aangehaald als opstap om te evolueren naar een stad in transitie. De nota is opgedeeld in **vijf hoofdstukken**, één per pijler van duurzame ontwikkeling. Maar ze zijn onderling **onlosmakelijk met elkaar verbonden**.

In alle thema's kwam het belang van **goede inrichting van buurten en wijken** aan bod als oplossing voor sociale, ruimtelijke en ecologische uitdagingen. Als we hier echt meerwaarde willen creëren, moeten we die inrichting meer multidimensionaal organiseren door vanuit verschillende thema's een soort raster op elke buurt te leggen en dit **samen met onze stakeholders**. Dit vergt een andere manier van denken dan we op vandaag gewoon zijn. Deze manier van werken zal een integrale benadering stimuleren en leiden tot duurzame inrichting van buurten en zo de leefbaarheid voor onze burgers verhogen.

Maar, voor we dit alles concreet gaan maken, dringt de vraag zich op die in het begin van de nota al werd voorgelegd:

Welke stad willen we morgen zijn?

Meer weten?

Over de omgevingsanalyse? Bekijk de [SDG-wijzer](#).

Over het voorbereidend traject? Bekijk het [hier](#).

